

Metin ERGUN
Muğla Milletvekili
Dışişleri ve Dilekçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan bu yana dış politikada tutarlılık, uluslararası hukuka bağlılık ve barışçıl çözümler arayışı ile tanınmış bir devlettir. Ancak son yıllarda dış politikadaki gelişmeler ve küresel konjonktürdeki değişimler, ülkemizin dış ilişkilerini ve özellikle Kıbrıs politikasını yeniden değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır.

Kıbrıs meselesi, Türkiye'nin dış politikasında uzun yıllardır önemli bir yer tutmakta olup; hem tarihsel hem de hukuki bağlamda çok boyutlu bir konu olarak varlığını sürdürmektedir. 2004 yılında gündeme gelen Annan Planı süreci, Kıbrıs'ta çözüm arayışlarının seyrini değiştirmiş; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin planı desteklemesine rağmen, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin planı reddetmesine karşın Avrupa Birliği'ne üye kabul edilmesi, adadaki taraflar arasındaki dengeleri etkilemiştir.

Son dönemde Türk Devletleri Teşkilatı'na üye ülkeler olan Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile diplomatik ilişkiler kurarak büyükelçilik açmaları, Türk dış politikasında bazı zafiyetler yaşandığını gözler önüne sermektedir.

Bu gelişmelerin Türkiye'nin dış politikası üzerindeki etkilerinin çok yönlü olarak ele alınması, yaşanan sürecin diplomatik, ekonomik ve bölgesel iş birliği boyutlarıyla analiz edilmesi; ayrıca benzer durumların önlenmesine yönelik etkili dış politika stratejilerinin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti, dış politikada barışçıl çözümler üretmeyi ve uluslararası hukuk çerçevesinde hareket etmeyi temel ilke edinmiştir. Bu yaklaşım, uzun yıllar boyunca Kıbrıs meselesinde de kendini göstermiştir. Türkiye, 1960 Garanti ve İttifak Antlaşmaları temelinde adadaki Türk toplumunun güvenliğini sağlama sorumluluğunu üstlenmiş ve bu çerçevede 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirmiştir.

O tarihten bu yana Türkiye, adada iki tarafın siyasi eşitliğine dayalı, kalıcı ve adil bir çözüm için çaba göstermektedir. 2004 yılındaki Annan Planı süreci, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin evet, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin hayır oyu vermesiyle sonuçlanmıştır. Buna karşın, Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği, Kıbrıs meselesinde dengeyi Rumlar lehine değiştirmiş ve Kıbrıs meselesinin çözüm sürecini karmaşıklştırmıştır. Türk devletlerinin Rum Yönetimi'ne büyükelçi atama kararlarının arkasında da Avrupa Birliği ile bu ülkeler arasındaki ekonomik ve siyasi iş birliği olduğu gözlemlenmektedir.

Bununla birlikte, son dönemde bazı Türk Cumhuriyetlerinin Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile diplomatik ilişkiler kurması, Türkiye açısından hem diplomatik, hem de bölgesel bağlamda dikkatle değerlendirilmesi gereken bir gelişme olmuştur. Bu durum, Türkiye Cumhuriyeti'nin hem bu devletlerle olan ilişkilerini, hem de Türk Devletleri Teşkilatı'nın işleyişini ve Türkiye'nin bu yapılar içindeki konumunu da etkileme potansiyeline sahiptir.

Ayrıca, Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu sıkıntılı süreç, Türk dış politikasını da olumsuz etkilemekte, kamu diplomasisi faaliyetleri ve çok taraflı diplomasi alanlarında yaşanan zorluklar da bu sürecin arka planında önemli rol oynamaktadır. Dış politikadaki bu ve buna benzer gelişmelerin yalnızca Kıbrıs özelinde değil, Türkiye'nin uluslararası etkinliği, itibarı ve bölgesel ilişkilerine yönelik etkisiyle birlikte ele alınması büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle, ilgili gelişmelerin neden ve sonuçlarının bütüncül bir şekilde analiz edilmesi, olası dış politika senaryolarının belirlenmesi ve Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde daha etkin bir tutum geliştirmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Yavuz ADIL	Trabzon	Adil
Senol SUNAT	Muğla	Senol
AYYUC TÜRKER	Adana	a.h.
Selcan TAŞCI	Tekirdağ	Selcan
Purhanettin KOCAMAN	Mersin	B. Kocaman
Hasan TOKTAŞ	Bursa	Hasan
Selcuk TURKUN	Bursa	Selcuk
ERHAN USTA	Samsun	Erhan
LIDUAN UZ	GANTAKALE	Liduan
TURAN ÇALDIR	AKSARAY	Turan
ÖMER KARAKAŞ	AYDIN	Ömer
Alişen KAKCIHAN	İzmir	Alişen
CİHAN PAĞOCI	İSTANBUL	M. Cihan Pağoci
ERSİN BEYAZ	İSTANBUL	Ersin
H. FERİT OLGUN	AFYON	H. Ferit
İsmail TIRKON	KOCAELİ	İsmail
A. ŞERİF GİRGEN	HATAY	A. Şerif
Mehmet Mustafa	BARTIN	Mehmet
Yasin ÇETİNK	Denizli	Yasin